

มมส-ชุมชน ร่วมพลังเติมเต็ม "รากเหง้า" เยาวชนไทย "ปลูกวันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ"

พูดถึง "การลงแขกปักค่านา" เด็กๆ ในใหม่บางคนอาจจะงงๆวูบๆ ไม่รู้คืออะไร เพื่อความกระจ่าง ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้ให้ความหมายไว้ว่า

"การลงแขกปักค่านา" คือ "การที่เจ้าของนาจะบอกเพื่อนบ้านให้รู้ว่าจะค่านาเมื่อใด และเมื่อถึงวันที่กำหนดเจ้าของนาจะต้องปักธงที่ที่นาของตนเพื่อให้เพื่อนบ้านหรือแขกที่รู้จะได้มาช่วยค่านาได้ถูกต้อง ทั้งนี้เจ้าของนาจะต้องจัดเตรียมอาหารคาวหวาน สุรา บุหรี่ น้ำดื่ม ไว้รับรองด้วย และในขณะที่ค่านาก็มีการละเล่นร้องเพลงเกี่ยวข้องกับหนุ่มสาว เป็นที่สนุกสนาน และเพลิดเพลินเพื่อคลายความเหน็ดเหนื่อยได้"

ไหนๆช่วงนี้บ้านเราฝนฟ้าก็ตกลงกระหน่ำแบบซัมเมอร์เซด ซึ่งเหมาะกับการทำเกษตรกรรม ประกอบกับ "นายว้าก" ได้เกริ่นถึงการลงแขกปักค่านากันไปข้างแล้ว ถ้าไม่พูดถึงกิจกรรมดีๆ

ที่สร้างสรรค์ของชาวมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส) ที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมลงแขกปักค่านา เฉลิมพระเกียรติ "ปลูกวันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ" ก็คงจะไม่อินเทรนด์

อีกว่าแล้วไปตามไล่ที่มาที่ไปจากหัวเรือใหญ่ ศ.ดร.ปรีชา ประเทพา รักษาการแทนอธิการบดี มมส ที่สาธยายว่า "กิจกรรม "ปลูกวันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ" ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่อถวายเป็นราชสักการะสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 88 พรรษา 12 สิงหาคม 2558 อีกทั้งเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รักษาและอนุรักษ์ประเพณีการลงแขกปักค่านา ซึ่งเป็นรากฐานของคนไทย ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร และชุมชน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในพื้นที่ศูนย์ถ้ำทอดเขต โนนโลยี เกษตรกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ มมส ถือเป็นภูมิปัญญาวิถีชีวิตชาวนาอีสาน เมื่อถึงฤดูกาลทำนา ชาวนาจะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยน

ช่วยเหลือจนเจอกัน ช่วยกันทำนาโดยไม่มีค่าจ้างแรงงาน แต่ปัจจุบันทุนนิยมสมัยใหม่ ทำให้แรงงานในนาขาดแคลน อย่างหนัก หลายครอบครัวต้องจ้างแรงงานจากที่อื่นมาช่วย ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ขณะที่ประเพณีองแขก ปักดำนาที่ใกล้จะสูญหายไปจากสังคมในชนบท เหลือเพียงตำนาน มมส จึงได้จัดกิจกรรมนี้ ขึ้นเพื่อสืบสานอนุรักษ์ประเพณีไว้ให้คง อยู่สืบไป"

มาฟังเสียงบรรดาวัยโจ๋ที่ได้ร่วมกิจกรรม ในครั้งนี้กันบ้างเริ่มที่ "แม็กเก็ง" จักรวุฒิ ทอง-คลี่ ปี 2 เอกนาฏศิลป์พื้นเมือง คณะศิลปกรรม-ศาสตร์ เล่าอย่างอารมณ์ดี ว่า "รู้สึกดีที่ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมดีๆแบบนี้ทำให้ เราารู้จักวิถีชีวิตของชาวนา การจับ ต้นกล้ามาปักดำนาทำให้เราคิด ถึงหน้าพ่อหน้าแม่กว่าจะได้ข้าว มาให้เรากินเหน็ดเหนื่อยต้องใช้ เวลานานและต้องทนปวดหลังปวด ขาเพียงใดกิจกรรมลงแขกปักดำนา หรือ แม้แต่การเกี่ยวข้าวยังได้ความสนุกสนาน ได้ พบปะพี่ น้อง เพื่อนนักศึกษา ได้ดำนาไปร้องรำทำ เพลงมันมีความสุขสนุกสนาน มีความสุขที่เห็นนักศึกษา และชาวบ้านต่างมีรอยยิ้มให้กันและกัน"

ขณะที่สาวหน้าใส "พิมพ์" พิมพ์ลี ตีสม ปี 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ บอกว่า "ได้ร่วมทำกิจกรรมปักดำนา มาหลายปี เป็นกิจกรรมที่ดีส่งเสริมให้เยาวชนเกิดการ พัฒนาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนในวัยที่มีพลัง กำลังกับพ่อแม่ชาวไร่ชาวนาที่เป็นเกษตรกร ซึ่งนิสิต ทุกคนล้วนมีความสุขที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เรื่อง แบบนี้บอกเป็นคำพูดได้ยาก เพราะความรู้สึกเหมือน เป็นภาพความสามัคคีที่หา ได้ยากถือเป็นประสบการณ์นอก ห้องเรียนที่หาไม่ได้ในยุคสมัยนี้"

"อ้อม" กมลรัตน์ ลิทหาร ปี 3 คณะ การบัญชีและการจัดการ ร่วมแชร์ประสบการณ์

ว่า "พอทราบถึงวัตถุประสงค์ของ โครงการ ตัดสินใจทันทีที่เราจะเข้า ร่วมกิจกรรมนี้ จะพลาดไม่ได้เด็ดขาด เพราะเป็นประสบการณ์ใหม่ที่คิดว่า เราต้องเรียนรู้ยิ่งพอได้เข้าร่วมกิจกรรม แล้วยิ่ง รู้สึกดี ได้รับทั้งความรู้และ ความสนุกสนาน ทั้งยังภาคภูมิใจ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการบำเพ็ญ ประโยชน์เพื่อถวายเป็นราชสักการะ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระ บรมราชินีนาถ และจากการ เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ยังมองเห็นอีกอย่างหนึ่ง คือ คนในชุมชนมีความ

สามัคคี มีรอยยิ้ม มีความ
สนุกสนานได้ร่วมแบ่งปัน
วัฒนธรรมและวิถีชีวิตอัน
ดีงามให้กับคนรุ่นหลัง และ
คิดว่า การเข้ามาของนิสิตใน
ครั้งนี้เป็นการเติมเต็มส่วนหนึ่ง
ในชุมชน"

"นพ" นพพล แห่งพักดี
ซีเนียร์คณะนิติศาสตร์ ส่งเสียงดัง
ฟังชัดมาร่วมแจมว่า "ดีใจที่ มมส
ได้จัดกิจกรรม "ปลูกวันแม่ เก็บ
เกี่ยววันพ่อ" ขึ้น โดยให้นิสิตได้มี
โอกาสเข้าร่วมโครงการ ซึ่งได้เรียนรู้
ถึงวิถีชีวิตของชาวนา วิธีการดำนา
ให้เจริญงอกงามไว แข็งแรง และ

ได้รู้ว่ากว่าจะได้ข้าวมาแต่ละเม็ดนั้นต้อง
ผ่านกระบวนการ ไคมาบ้าง ชาวบ้านหรือทาง
ชุมชนเองก็มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ
และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนิสิตทุกคนที่
เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นภาพที่ผมรู้สึกประทับใจ
มาก และอยากเห็นความรักความสามัคคีแบบ
นี้เกิดขึ้นกับทุกๆพื้นที่ของประเทศไทย"

ปิดท้ายที่ "จิม" พัชรินทร์ คุณค่า ปี 8
สาขาการจัดการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและ
การจัดการโรงแรม ส่งเสียงใสๆปนอาการตื่นเต็น ว่า
"รู้ว่ามีกิจกรรมนี้ก็รู้สึกสนใจเพราะอยากเรียนรู้
วิธีการลงแขกดำนาที่ผ่านๆมาไม่เคยสัมผัสมาก่อน
และรู้สึกดีที่ได้เป็นตัวแทนของนิสิตในการร่วม
กิจกรรมดีๆแบบนี้ นอกจากนี้จะได้เรียนรู้ขั้นตอน
การดำนา การปักดำที่ถูกต้องแล้วยังถือว่าได้ใช้

เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ถือว่าเป็นวันพัฒนาธรรมที่
งดงามและบ่งบอกถึงความมีน้ำใจ ดีใจที่มหา
วิทยาลัยให้นิสิตได้มีโอกาสเรียนรู้ชุมชนเพราะ
มหาวิทยาลัยถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน"

เห็นกิจกรรม "ปลูกวันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ"
ที่ได้เติมเต็มช่องว่างความรัก ความสามัคคี
ระหว่างชุมชนกับสถาบันอุดมศึกษาที่นับวัน
จะยิ่งห่างเหิน ที่สำคัญยังปลูกฝังวัฒนธรรม
ท้องถิ่นให้เยาวชนได้มีโอกาสได้เรียนรู้แบบ
นี้แล้ว "นายว้าก" ขอปรบมือเป็นกำลังใจกัน
แบบรัวๆ

อย่างน้อยเยาวชนจะได้ไม่ลืม "รากเหง้า"
ที่ดีของความเป็นไทย...ว้ามี...!!!

นายว้าก/รายงาน